№ 2. Wtorek 4. Stycznia 1859. Rok wydania

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w pólkolumnie. drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Włochy. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Przegląd miesięczny stanu galicyjs. kasy oszczędności. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 1go stycznia. Dnia 31. grudnia 1858 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany spis osnowy wydanych w miesiącu grudniu 1858 zeszytów dziennika ustaw państwa, następnie do upłynionego roku 1858 dziennika ustaw państwa, prócz tytułu, podwójne repertoryum, z których pierwsze zawiera chronologiczny, a drugie alfabetyczny spis ustaw i rozporządzeń, które wyszły w wydanych w upłynionym roku 1858 LIX. zeszytach dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

(Pogrzeb Arcyksiężny Maryi Anny. — Mianowania. — Ułaskawienia. — Wymiana zdawkowej monety. — Przepisy telegraficzne.)

Wiedeń, 1. stycznia. Wczoraj po południu był uroczysty obchód pogrzebowy Jej Cesarzewicz. Mości Arcyksiężny Maryi Anny. Po 12. godzinie przeniesiono serce do kaplicy Loretto w kościele Ś. Augustyna, a wnętrzności do grobów kościoła Ś. Szczepana. O 2. godzinie nastąpiło złożenie zwłok do grobów w kościele OO. Kapucynów.

— Minister sprawiedliwości mianował aktuaryusza urzędu powiatowego Apolinarego *Schabenbeck* prowizorycznym sądowym adjunktem przy obwodowym sądzie w Rzeszowie a auskultantów Felicyana *Polańskiego*, Władysława *Rożańskiego* i Karola *Pilera* prowizorycznymi sądowymi adjunktami w obrębie wyższego krajowego sądu w Krakowie, zaś oficyała krajowego sądu we Lwowie Wincentego *Bieńkowskiego* ingrosistą galicyjskiej tabuli krajowej.

— Jego cesarzew. Mość Arcyksiążę jenerał-gubernator Ferdynand Maxymilian zezwolił Spirydyonowi Baldasseroni i Alexandrowi Sora wrócić bezkarnie do kraju, zaś Angelo Busnelli, Gaetano Pelegrini-Robiani, Giuseppe Polati, Nobile Francesco Sartirano i Giovani Fidele Taino także otrzymali pozwolenie wolnego powrotu do kraju, ci jednak z przypuszczeniem do praw obywatelstwa austryackiego.

— *Gazeta wiedeńska* zawiera następujące rozporządzenie c. k. ministerstwa skarbu z 30. grudnia 1858:

W wykonaniu rozporządzenia §. 19 cesarskiego patentu z 27. kwietnia 1858 (Dziennik ustaw państwa zeszyt XVI nr. 63) wyznaczają się następujące kasy, w których zacząwszy od miesiąca stycznia 1859 austryackie monety zdawkowe będą wymieniane na żądanie na monetę krajową, jeżeli do wymiany przeznaczona suma w zdawkowej monecie srebrnej wynosi nie mniej jak 40 zł., a w zdawkowej monecie miedzianej nie mniej jak 10 zł.

1. W Austryi powyżej i po niżej Anizy, Salzburgu, Tyrolu i Voralbergu, w Styryi, Karyntyi, Krainie, na Nadbrzeżu, w Dalmacyi, Czechach, Morawii, Szląsku, w wschodniej i zachodniej Galicyi, na Bukowinie, w Siedmiogrodzie, Wojewodynie i Temeskim banacie, następnie w Kroacyi i Slawonii; krajowe kasy w Wiedniu, Linzu, Salzburgu, Insbruku, Gradcu, Klagenfurcie, Lublanie, Tryeście, Zarze, Pradze, Bernie, Opawie, Lwowie, Krakowie, Czerniowcach, Hermansztadzie, Temeswarze i w Zagrabiu;

2. W Węgrzech główna kasa krajowa w Budzie i filialne kasy krajowe w Pressburgu, Oedenburgu, Wielkim Warazdynie i Koszycach;

3. W Lombardyi i Wenecyi główne kasy krajowe w Medyolanie i Wenecyi, tudzież prowincyonalne (finansowo-powiatowe) kasy w Bergamo, Brescii, Como, Cremona, Lodi, w Mantuy, Pawii, Morbegno, Belluno, Padua, Rovigo, Treviso, Udine, Verona i Vicenza.

Zresztą przypomina się wyraźnie, że wymiany te obejmują wszystkie gatunki znajdujących się w obiegu austryackich monet zdawkowych, i że z nich niżej wymienione gatunki monety aż do czasu, w którym każda z nich będzie ściągnięta z obiegu, na mocy §. 12 namienionego cesarskiego patentu mają następującą prawną wartość waluty austryackiej:

Srebrne monety zdawkowe.

Szostak czyli 6 krajcarów z liczbą roku 1848 i 1849 10 centów.

Miedziane monety zdawkowe.

Dwu krajcarówka i sztuka 10 centesimi 3 centów.
Jedno-krajcarówka i sztuka 5 centesimi 1.5.
Sztuka 3 centesimi 1 cent.
$\frac{1}{2}$ centa i sztuka 1 centesimo 0.5 cent.

Do wypłat, jakie mają według tego uiszczać kasy, mogą być użyte w krajach koronnych poza obrębem Lombardo-weneckiego królestwa ze względem na odstęp 4. cesarskiego rozporządzenia z 30. sierpnia 1858 (Dz. ust. p., zesz. XXXIV. nr. 131) także banknoty waluty austryackiej, a ze względem na odstęp 5. cesarskiego rozporządzenia z 26. grudnia 1858 (Dz. ust. p. zeszyt LIX nr. 244), także banknoty opiewające na monetę konwencyjną według normy 105 złotych waluty austryackiej po 100 złr. monetą konwencyjną.

Baron *Bruck* m. p.

— *Litogr. koresp. austr.* pisze: Ponieważ w korespondencyi telegraficznej na liniach niemiecko-austryackiego towarzystwa telegraficznego powstała wątpliwość względem liczenia znamion interpunkcyi między cyframi i liczbami, zgodziły się wszystkie administracye niemiecko-austryackiego towarzystwa telegraficznego na to, że jeżeli się wewnątrz niezawisłych wielkości liczb (grup liczb) znajdują komata lub kreski ułamkowe, tedy te komata lub kreski będą liczone i do liczby znamion przynależnej grupy porachowane. Znamiona zaś pojawiające się między pojedyńczemi grupami liczb jako cechy dzielenia, do czego się używają tylko komata lub punkta, nie będą liczone.

Hiszpania.

(Wojsko i inżynierya do Gwinei. — Eskadra średniomorska. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 21go grudnia. Dziennik *Nowedades* pisze, że na Guineę wysłać mają 1 kompanię piechoty, 1 oddział artyleryi, 1 kapitana inżeneryi i 2 podporuczników, 2 dyrektorów fortyfikacyjnych i potrzebnych robotników inżeneryi dla spiesznego wykonania robót.

— Rząd rozwiązałał eskadrę wysłaną na wody marokańskie. Eskadra nie natrafiła na żaden statek korsarski, zresztą przyrzekł marokański Cesarz zupełnie zadośćuczynić.

— Z Madrytu telegrafują pod dniem 24go grudnia: Pan Rios Rosas, poseł Hiszpanii w Rzymie odjechał wczoraj na swą posadę. Kongres odrzucił po żwawej dyskusyi 82. głosami przeciw 14 poprawkę progresistów względem uzyskania reform liberalnych.

Anglia.

(Książę Alfred do Alexandryi. — Marszałek Pelissier do Paryża. — Wzajemność Francyi. — Sprawy portugalskie.)

Londyn, 29. grudnia. Książę Alfred zabawiwszy na wyspie Malta sześć dni, odjechać ma dziś do Alexandryi.

— Francuski poseł zamierza wyjechać temi dniami z swą małżonką do Paryża.

— Korespondent dziennika *Daile-News* pisze z Paryża: Mogę donieść z pewnością, że przed dwoma albo trzema dniami otrzymał lord Derby od francuskiego rządu urzędowe zapewnienie, że może liczyć na wszelką pomoc Francyi o ile Anglia uważałaby potrzebnem, wystąpić przeciw amerykańskiej polityce objawionej w niektórych ustępach poselstwa prezydenta.

— Na uwagi korespondenta lizbońskiego do dziennika *Times* w sprawie okrętu „Charles Georges“ odpowiedział *Morning Herald*, jak wiadomo organ gabinetu teraźniejszego, temi słowy:

„Nie dziwi nas to wcale, że izby portugalskie zajęły się całkiem sprawą okrętu „Charles-Georges“. O księdze niebieskiej przedłozonej Kortezom pomówimy jeszcze obszerniej. Tymczasem mamy za obowiązek przestrzedz publiczność jak bardzo nieuczciwe i jednostronne było przedstawienie rzeczy, umieszczone w piątkowym numerze dziennika *Times* pod rubryką korespondencyi lizbońskiej. Po przedłożeniu wszystkich przez rząd portugalski ogłoszonych korespondencyi okaże się nareszcie, że rada, którą mr. Howard dawał rządowi portugalskiemu jeszcze w ostatniej chwili, była podobno najlepsza, a to, ażeby okręt był wydany pod warunkiem, że trzecie mocarstwo pośredniczyć ma co do oznaczenia przypadającego w tej mierze wynagrodzenia. Ubolewamy wielce nad tem, że rząd portugalski (powodowany zapewne głębokiem uczuciem honoru) na radę tę nie przystał, i sądziemy, że w takim razie, gdyby za-

proponowane przez Francyę pośrednictwo w sprawie wynagrodzenia przyjęto, tedy niepodobna już było zepchnąć całej tej kwestyi ze stanowiska prawnego. Chcąc bowiem uzasadnić istotę czynu, i w dalszej następności wykazać słuszność wygrodzenia — jeśliby zresztą przyjść miało do tego — musiałby pośrednik całą sprawę na nowo wytoczyć. Okazuje się też dalej, że p. de Lisle, poseł francuski w Lizbonie albo instrukcyę swoją pojął mylnie, albo że rozkazy jakie mu przesłał hr. Walewski nie zgadzały się z oświadczeniem się hrabi Walewskiego w obec rządu angielskiego.“

„Rzecz ta wyjaśni się niezawodnie po zebraniu się parlamentu za pomocą korespondencyi rzadu naszego. W tej chwili wypada nam zrobić spostrzeżenie, że Anglii wprzód nie wezwano, aż kiedy spór był już prawie załatwiony, i że lord Malmesbury zaproponował z własnego popędu, by rząd francuski skłonić do oddania całej tej sprawy pod rozpoznanie trzeciego mocarstwa. Nie dziwimy się też temu wcale, że Portugalia nieokazała wielkiej ochoty do rozpoczęcia w przeciągu 50ciu lat drugiej wojny na półwyspie z tem samem mocarstwem, które wprzód jako sprzymierzeniec a poźniej jako otwarty nieprzyjaciel państwo to zrujnowało. Sądzimy, że Portugalia postąpiła sobie z godnością, a w obec Europy z wielką oględnością, lecz ubolewamy nad tem szczerze, że rady p. Howard’a nieprzyjęła, i nie przedłożyła mocarstwu niezawisłemu kwestyi wynagrodzenia, którą niepodobnaby już było utrzymać odrębnie od kwestyi prawniczej.“

Francya.

(Mianowanie prezydenta senatu. — Komendy. — Traktat japoński przedłożony Cesarzowi. — Bale u dworu. — Mianowania. — Wiza paszportowe. — Wiadomości bieżące. — Deputacya z Nimes. — Poselstwo wołoskie. — Poselstwo prezydenta Stanów amerykańskich. — Materyał wojenny. — Doniesienia z Chin.)

Paryż, 29. grudnia. Na mocy artykułu 23. konstytucyi ma Cesarz mianować na każdy rok prezydenta i wiceprezydenta senatu. Cesarskim dekretem z dnia 23go grudnia poruczono urząd prezydenta na 1859 rok znowu senatorowi Troplong, pierwszemu prezydentowi kasacyjnego trybunału; wiceprezydentami mianowano trzech jenerałów: marszałka hr. Baraguay d’Hilliers, jenerała hr. Regnaud de St. Jean d’Angely i marszałka Pelissier księcia Małakowy.

— Słychać także, że nastąpić mają rozmaite zmiany w komendach wojskowych we Francyi. Marszałek Canrobert ma zająć miejsce pana Castellane w Lyonie a marszałek Randon ma przyjść do Nancy. P. Castelane ma otrzymać posadę wielkiego koniuszego nie obsadzaną od śmierci marszałka St. Arnaud, albo zostanie mianowany wielkim kanclerzem legii honorowej na miejsce ciężką słabością złożonego księcia Piacency.

— W Algieryi znów wybuchnąć miały niepokoje, które spowodowały enerała Mac Mahona skrócić tutaj swój pobyt.

— P. Moges attaché państwa francuskiego w Chinach, przybył do Paryża i przedłożył Cesarzowi traktat zawarty między Francyą a Japonią, na mocy tego traktatu dozwolony jest francuskiemu posłowi wolny pobyt w Ieddo, także wysyłać może Francya konzulów do Nangasaki, Hakkodadi i Simody.

— Na przyszły miesiąc rozpoczynają się wieczory w Tuileryach. Pierwszy bal nastąpi dnia 10. stycznia, a co czternaście dni aż do końca karnawału będzie nowy bal. Co wtorku jest poufne przyjęcie na pokojach Cesarzowy. Angielska ambasada w Paryżu rozpoczęła już także swoje wieczory. Wczoraj był świetny bal u lady Spencer.

— Ostatniemi dniami grudnia zadekretował Cesarz noworoczne mianowania w armii; mianowanych być ma pięciu nowych jenerałów dywizyi i siedmiu jenerałów. Pamiętać jednak przy tem należy, że roku 1858 doszło ośmiu jenerałów do lat sędziwych, i że według prawa mogą już być pensyonowani, a oprócz tego umarł jenerał Salles.

— Począwszy od 1. marca 1858 musieli jak wiadomo wszyscy podróżni podawać do widymaty paszporta swoje przy każdej nowej podróży; minister Delangle przywrócił teraz dawniejsze postanowienie, według którego widymata posła lub konzula francuskiego ważna jest na ciąg całego roku.

— Rząd francuski wysłał jednego attaché urzędu spraw zewnętrznych do Belgradu. — Między Wiedniem i Paryżem powtarzają się liczne depesze już od dni kilku. Utrzymują nawet, że baron Bourqueney powróci z Paryża do Wiednia prędzej, niż to pierwotnie było jego zamiarem.

— Burmistrz z Nimes i adjunkci jego przybyli do Paryża w zamiarze wyjednania u rządu pozwolenia do odwrócenia koryta rzeki Rodanu i urządzenia olbrzymiego systemu nawodnienia na dolinach Ardéche i Gard. Wykonaniem planu tego zajmie się towarzystwo przemysłowe, a na jego czele stanie lord Ward.

— Deputacyę wołoską przyjęto w Paryżu życzliwie, lecz niewiadomo jeszcze, czyli pójdzie jej wszystko według życzenia. Słychać bowiem, że hrabia Walewski przesłał francuskiemu konzulowi jeneralnemu w Bukareszcie depeszę, w której postępowanie jego zupełnie pochwala. Wiadomo też, że właśnie konzul ten (p. Beclard) nie bardzo sprzyja narodowym i demokratycznym usiłowaniom postępowego na Wołoszczyznie stronnictwa.

— Jak donosi *Constitutionnel* zachowywał Jego cesarzewicz. Mość Wielki książę Konstantyn w powrocie z Paryża do Marsylii tak ściśle inkognito, że przybywszy do Lugdunu, nikt z obecnych ani się domyśliwał, jaki dostojny gość znajdował się całą godzinę w ich gronie przy table d’hote a który rozmawiał z nimi w najprzyjemniejszy sposób.

— Poselstwo prezydenta Stanów zjednoczonych powtórzyły wprawdzie wszystkie dzienniki, lecz w kołach politycznych nieznalazło wielkiego rozgłosu. Prezydent układając je niezważał jak widać na to, by pismem tem wzbudzić uwagę Europy. P. Buchanan jest reprezentantem stronnictwa, które go z wielką tylko trudnością utrzymało przy prezydencyi, a teraz wraz z nim utraca wpływ swój dawniejszy. We Francyi sądzą powszechnie, że kongres, który wzmocnił się żywiołami przeciwnemi administracyi i polityce Buchanana, nie poprze usiłowań prezydenta szamotającego się ostatkiem swego wpływu politycznego. We Francyi uważają wprawdzie państwa Ameryki środkowej i Mexyku za potrzebujące ciągłej jeszcze opieki, lecz mimo to nie myślą je pozostawić wyłącznie samym Stanom zjednoczonym. Widoki Francyi są w tej mierze całkiem zgodne z widokami Anglii. Zresztą powinno zapewne wszystkim rządom na tem zależeć, by w Ameryce przemoc nie wzięła góry zupełnie nad prawem, i spodziewać się należy, że zachcenia, jakie się objawiły w Ameryce północnej, ucichnąć muszą w obec woli stanowczej i prawnego postępowania Europy.

— Ogłoszone niedawno w dzienniku *Moniteur de l’Armée* sprawozdanie o francuskim materyale wojennym, wzięły dzienniki angielskie i niemieckie za przygotowania do wojny. *Pays* odpiera posądzenia te w przesłanym mu teraz artykule i mówi między innemi, że wykaz rzeczony odnosi się do końca roku 1856, a materyał wojenny oszacowano na 631 milionów franków. Cyfra ta jest o kilka milionów mniejszą od tych, jakie były w latach poprzedniczych, i że już od roku 1856 wcale się nie powiększyła. Materyał ten więc jest odpowiedni stosunkom armii francuskiej podczas pokoju i potrzebie naszych twierdz i miejsc warownych. Każdy rozpozna to łatwo, że Francya brała znakomity udział w ciągłym postępie rozmaitych wydziałów sztuki wojennej. Z postępu tego wynika samo przez się pomnożenie ważności i wartości także i jej materyału. Ogłoszony przez administracyę wojenną wykaz w tej mierze nie jest też żadną nowością, lecz zaprowadzonym jeszcze roku 1667 przez ministra Louvois zwyczajem, który krajowi ułatwia przegląd wojskowych jego środków pomocniczych. Niewiadomo nam jednak, czy też nasz materyał okrętowy większy jest od cyfry podanej w rzeczonym wykazie — jak to dzienniki zagraniczne utrzymują, lecz musimy tu wyznać, że i ten materyał odpowiednim być musi potrzebom politycznym i wielkości Francyi, i że potrzebny przyrost jego nie może w tej chwili zdradzać jakichkolwiek zamiarów wojennych. Niektóre dzienniki rozsiewają umyślnie pogłoski o wojnie, są one całkiem bezzasadne i obliczone tylko na obałamucenie opinii publicznej.

— Monitorowi donoszą z Szanghai z 8. b. m.: Baron Gross powrócił do Szanghai. Lord Elgin popłynął w pięć okrętów w górę rzeki Yanktsekiang. Kanton spokojny.

Holandya.

(Czynności w izbach luxemburskich.)

Luxemburg, 22. grudnia. Dziennikowi *Kölnische Zeitung* piszą: Wczoraj po południu miało być posiedzenie izby stanów. Po odczytaniu protokołu jednak oznajmił prezydent zgromadzeniu, że książę namiestnik życzy sobie odroczenia obrad do jutra, gdyż dla naradzenia się nad obecnym stanem rzeczy konferuje właśnie z Królem w Hadze. Dziś po południu przybyło rządowe kolegium do izby i oświadczyło: według wotum z poniedziałku wieczór, uważało kolegium stosownem, konferować z księciem, który znowu z swej strony konferuje z Królem; gdy jednak dotąd nie nadeszła z Hagi żadna wiadomość, zatem rząd zawezwał zgromadzenie do dalszych obrad. Zaraz potem rozpoczęto dyskusyę nad budżetem.

Włochy.

(Wyspa Santa Franca. — Rekrutacya w Neapolu.)

Według obwieszczenia urzędowego przeszła na mocy wzajemnej ugody wysepka Santa Franca na rzece Padzie i dawniej do Austryi należąca z dniem 15. października r. z. w posiadanie Parmy, i przydzielono ją do gminy Polesina.

Z **Neapolu** telegrafują pod dniem 25. grudnia do dziennika *Independance Belge*: Król Neapolitański nakazał uzupełniającą rekrutacyę w liczbie 18.000 ludzi. Panuje wielka czynność we wszystkich arsenałach i fabrykach broni królestwa.

Rosya.

(Stan zdrowia Cesarzowy matki. — Paszport wysłużonym żołnierzom.)

Petersburg, 23. grudnia. Względem stanu zdrowia Jej Mości matki Cesarzowy rosyjskiej wydano następujący buletyn w Petersburgu z 22. grudnia:

„Jej Mość Cesarzowa Alexandra Fedorówna przepędziła tę noc nieco spokojniej, niż poprzednią; febra i kaszel taki sam jak wczoraj.“

— J. M. Cesarz kazał żołnierzom dymisyonowanym powracającym do domu wydawać paszporta po formie nowej, a mianowicie takiej, która zabezpiecza wszystkie przynależne im prawa. I tak udać się mogą tak do miejsca swego przystanowiska, jak i do każdego innego, jakie sobie obiorą; wolno im zajmować się rolnictwem, handlem lub innym przemysłem, wstępować do służby publicznej lub prywatnej, a w ogóle przysłużają im wszystkie prawa tych mieszkańców, między któremi się osiedlą. Zwierzchności są obowiązane dawać im w razie potrzeby wszelką pomoc i obchodzić się z nimi z temi względami, jakie przynależą wojownikom zasłużonym.

Księstwa Naddunajskie.

(Sprawy serbskie. — Proklamacya nowego rządu.)

Dziennik *Pesth-Ofn. Ztg.* podaje następujące dalsze wiadomości z serbskiej granicy z dnia 25. grudnia: „Pomimo, że w Belgradzie wczoraj niepowątpiewano wcale, że serbskie wojsko pod dowództwem Łukaszewicza uzna zaraz prowizoryczny rząd i uchwały Skupczyny i że w tym duchu przejdzie na stronę ludu, stało się przecież inaczej, gdyż wojsko całą noc zajmowało niezachwianie swoje stanowisko, i dopiero dziś po południu przeszedł Łukaszewicz z swem wojskiem na stronę ludu. Przed południem rozeszła się wieść w Belgradzie: że wiejski lud rozproszył wojsko nadchodzące z Karagujewaczu na Belgrad i że zdobył 8 dział. Zdaje się jednak, że wiejski lud uzbrojony, tylko poprzekopywał gościńce, pozrywał mosty i tym sposobem niedopuścił wojska do Belgradu. Tymczasem słyszano przed południem huk dział od strony Awali. Po południu ogłoszono publicznie następującą proklamacyę nowego prowizorycznego rządu i wiele egzemplarzy rozdano pomiędzy lud:

Proklamacya.

Ponieważ książę Alexander Karadżordżewicz opuścił rząd i lud, zatem zgromadzenie ludowe uznało potrzebnem uchwalić na posiedzeniu z dnia 12. grudnia b. r. co następuje: Rządy książęce poruczyć aż do przybycia naszego księcia Miłosza Obrenowicza prowrowizorycznej z trzech osób składającej się władzy. Na mocy tej uchwały mianowało zgromadzenie na tem samem posiedzeniu niżej podpisanych członków reprezentantami tego prowizorycznego rządu.

My niżej podpisani, objąwszy tę najwyższą władzą rządową w imię Boże i z woli ludu, oznajmiamy wszystkim władzom i całemu serbskiemu ludowi, że pragniemy, ażeby w kraju był utrzymany prawny porządek i pokój, ażeby wszystkie niniejszą proklamacyą potwierdzone w kraju istniejące duchowne i świeckie równie jak wojskowe władze były uznane; tą proklamacyą wzywa się także cały lud, poddać się istniejącym prawnym władzom kraju, oraz starać się, ażeby honor i własność każdej osoby pozostały nienaruszone; równie jak my z naszej strony wszelkich użyjemy środków dla utrzymania w kraju prawnego porządku, i ażeby we wszystkiem zważano na dobrodziejstwo „ustawu" i opartych na nim praw krajowych, ażeby jak ten „ustaw" także i oparte na nim prawa, wydawane na przyszłość za porozumieniem się z senatem, najściślej zachowywały wszystkie świeckie i duchowne władze, urzęda, oraz wszyscy inni mali i wielcy, ażeby w ogóle poważano wszystkie nieoszacowane dobrodziejstwa jakiemi w „ustawie" obdarzył nas najmiłościwszy nasz Cesarz, a które stwierdziły swą gwarancyą główne mocarstwa europejskie.

Dnia 31. grudnia 1858. Następują podpisy członków prowizorycznego rządu.

Potem obnoszono po mieście w śród głośnych okrzyków wizerunek księcia Miłosza Obrenowicza w naturalnej postaci; obchodowi towarzyszyły tysiące uzbrojonego ludu i wojskowa muzyka. Utrzymują, że do Belgradu przybyło do 15.000 uzbrojonego ludu.

Senatorów wczoraj uwięzionych wypuszczono dziś na zasadzie proklamacyi i instalowano na nowo.

Tureckie wojska stały dziś i wczoraj pod bronią, wytoczone działa były nabite i stały przy nich artylerzyści z zapalonemi lontami. Koło wieczora uspokoiło się nieco w Belgradzie i zbrojny lud rozchodził się.

Grecya.

(Stacye i połączono punkta drutem elektrycznym.)

Ateny, 11. grudnia. Telegraficzną linę połączającą pyrejski port z Syrą, przywieziono upłynionej środy angielskim parostatkiem „Elba" do Pyreju, gdzie u portowego wjazdu połączoną została z telegrafem lądowym. Ich Mość Królestwo raczyli udać się na parostatek, z którego przypatrywali się rozwijaniu liny zapuszczanej z Pyreju do Syry. Komunikacya z Konstantynopolem i Alexandryą przez środkowe stacye Chios, Smyrna i Kandya jest zatem ukończoną, a oprócz tego rozpoczęto układy względem poprowadzenia drutu lądem do Patras, a ztamtąd do Korfu-Malta. Telegraf z Pyreju do Syry pozostaje własnością greckiego rządu, przedsiębiercom zaś przyznano wynagrodzenie 412.000 drachm.

Turcya.

(Subskrypcya na kanał Suez. — Okolnik gubernatora Smyrny.)

W sprawie kanału w Suezie pisze *Journal de Constantinople:* Dzienniki, które potąd otrzymywaliśmy, nie donoszą nic jeszcze o wypadku subskrypcyi zbieranych po za granicami Francyi. Wiadomo tylko tyle, że Genua wzięła znaczny w tem udział. Brak zresztą dokładniejszych w tej mierze wiadomości jest podobno skazówką, że subskrypcya nie powiodła się najlepiej za granicami Francyi. Tak więc utraciłby projekt p. Lesseps cechę przedsiębierstwa powszechnego. Ze Smyrny donoszą nam, że nietylko nie przybyła tam żadna nowa akcya, lecz nadto wyrzeczono się i wszystkich akcyi dawniejszych.

Tak samo zaszło w Konstantynopolu i Bajrucie. Depeszę telegraficzną z dnia 11. listopada i ogłoszoną we wszystkich dziennikach paryskich z dodaniem, jakoby subskrypcya szła tutaj pomyślnie, uważać należy przeto za reklamę dla obałamucenia opinii publicznej, którą jednak chcielibyśmy z błędu wyprowadzić.

Wiadomo to już z korespondencyi naszych z Alexandryi, że w Egipcie nikt niechciał subskrybować, i że Said Basza, o którego wierności dla naszego władzcy nigdyśmy nie powątpiewali, zastrzegł sobie przedewszystkiem sankcyę J. M. Sułtana, i od niej też uczynił zawisłem przekopanie kanału.

Wicekról oświadczył się nieodpowiedzialnym w obec akcyonaryuszów. Tem mniej jeszcze można było żądać jakiejbądź odpowiedzialności od wysokiej Porty. Cała ta rzecz jest przeto tylko sprawą poufną między p. Lesseps i akcyonaryuszami.

— Gubernator Smyrny wydał do konzulów tamtejszych dwa okolniki; jednym uwiadamia ich o zakazie wywożenia broni na wyspę Kretę lub do innych miejsc państwa tureckiego, a drugim przypomina, że każdy dokument spisany w sprawach zachodzących między Turkami i poddanymi europejskimi, musi być ostemplowany, jeśli ma otrzymać ważność w sądach.

Azya.

(Doniesienia z Indyi.)

Dziennikowi *Pays*, który jak wiadomo rozszerza jak najspieszniej wszelkie wiadomości niepomyślne dla Anglii, donoszą z Londynu z 25go grudnia między innemi: „Sprawdzają się doniesienia o odniesionem jednem zwycięztwie powstańców indyjskich nad wojskiem angielskiem. Upewniają, że Tantia Topi natrafił w pochodzie swoim do Kandeisz na 4000 oddział wojsk angielskich, który podzielony na trzy kolumny chciał obsadzić gościniec w Czupra. Zaskoczył go w pochodzie, i zniszczył pierwszą kolumnę w wąwozie Dulabare, poczem dalej wyruszył. Reszta wojsk angielskich przybyła za póżno i nie mogła posiłkować zagrożonych, a że Tantia Topi ma pod wodzą swoją 18.000 zbrojnych, przeto wojsko angielskie nie mogło go ścigać. Słychać także, że mieszkańce dystryktów Galua i Mewat, w prowincyi Kandeisz także powstały, jak niemniej miasta Tedszara i Alinager. Okolice te zamieszkuje ludność wojownicza, i może dostawić znacznej siły zbrojnej. Wiadomości te nadeszły do Surate, miejsca odległego o 125 niemal kilometrów od Galua, a jeśli się potwierdzą, wywrą wielki wpływ na kampanię teraźniejszą."

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 31. grudnia. *Monitor* dzisiejszy ogłasza na nowy rok liczne nominacye i awanse.

Turyn, 30. grudnia. Autor znanej broszury o stosunkach włoskich „Pamphletist de la Varenne" przybył do Turynu.

Rzym, 26. grudnia. Słychać za rzecz pewną, że Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę Karol Ludwik odjedzie ztąd w przyszłą niedzielę.

Wiadomości handlowe.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 22. grudnia. Na dzisiejszym targu było 194 sztuk bydła rzeźnego, ale z tych nie sprzedano 93 dla braku kupca, Ceny spadły w porównaniu z przeszłym tygodniem, i cetnar mięsa wypadał na 20 zł 15 c. wal. austr. Za najlepszą parę wołów wagi 820 ℔ mięsa i 120 ℔ łoju płacono 189 zł.; za najpośledniejszą wagi 440 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju 84 zł. wal. austr.; cena przeciętna z 50 sprzedaży wypadła na 130 zł. wal. aust. za 610 ℔ mięsa i 50 ℔ łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 2. stycznia.

Hotel rosyjski: PP. Zieliński Wiktor, ces. ros. radca tytularny i lekarz, z Paryża. — Jabłonowski Antoni, z Rawy. — Horodyski Tomasz, z Krogulca. Hotel Langa: P. Rupert Iwan, z Krakowa.

Hotel angielski: PP. Zadurowicz Jerzy, z Czerniowiec. — Br. Hagen Gustaw, z Wielkich Ocz.

Do Leszczyńskiego: P. Frühwirth Fran, c. k. komisarz obw., z Sokala.

Dnia 3. stycznia 1859.

Hotel rosyjski: PP. Głogowski Artur, z Bojańca. — Hr. Koziebrodzki Władysław, z Raczny. — Rubczyński Alfred, ze Stanina. — Rozwadowski Er., z Hładek. — Rozwadowski Włod., z Nowosiółki.

Hotel europejski: P. Rylski Henryk, z Dłużniowa.

Hotel Kuhna: P. Hanskuecht Gustaw, c. k. komisarz obwodowy, z Tarnopola.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 2. stycznia.

PP. BBr. Bruniccy Józef i Juliusz, do Stryja. — Raczyński Alexander, do Korowicy. — Tchórnicki Kaz., do Nadyb. — Werth Antoni, c. k. pułkownik, do Stryja.

Dnia 3. stycznia 1859.

PP. Hr. Bobrowski Karol, c. k. rotmistrz, do Kijowca. — Hr. Dzieduszycki Alfons, do Milatycz. — Niesiołowski Anzelm, do Sokala. — Osuchowski Ludwik, do Telesznicy.

TEATR.

Dziś po raz pierwszy trajedya niemiecka w 5 aktach pani Birch-Pfeiffer pod tytułem: „**Marguerite,**" oder: „**Die Macht des Zufalls.**" (Małgorzata, czyli zrządzenie przypadku.)

Jutro na scenie polskiej: „**Wesele przy latarniach,**" komiczna operetka w 1 akcie; „**Stacya pocztowa w Hulczy,**" komedya w 1 akcie, i „**Gapiątko z St. Flour,**" komedya w 1 akcie.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.
Dnia 31. grudnia 1858 i 1. stycznia 1859.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	‴					
7. god. zran	329 09	— 2.0°	91.2	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	329 60	— 1.8°	89.4	„	„	pogoda
10. god. wiecz.	330.17	— 6.6°	93 4	„	„	pochmurno
W nocy śnieg 15.‴						
	‴					
7. god. zrana	330 60	— 4.8°	89 8	zachodni	sł.	mgła
2. god. po poł.	330 75	— 2.0°	88 0	„	„	śnieg
10 god. wiecz.	330 91	— 3 7°	88 0	„	„	„
Wysokość śniegu 4.‴						

Kurs lwowski.

Dnia 3 stycznia.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	73	4	78
Dukat cesarski	„ „	4	76	4	81
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	23	8	30
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	58	1	60
Talar pruski	„ „	1	50	1	53
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	18	1	20
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	7	82	60
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	82	69	83	20
5% Pożyczka narodowa . . .	bez kuponów	84	76	85	—

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli
Dnia 3. stycznia

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. 80 25. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 85 – . Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.— Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 83 95; po 4½% za 100 zł. 75 05; po 4% za 100 zł. – . po 3% za 100 zł. —.– ; po 2½% za 100 zł. — ; po 1% za 100 zł. — —; Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —, z r. 1839 za 100 zł. 137. zł. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. — –; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —. ; Węgier 83 30; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii — —.; Galicyi 83 10; Bukowiny —.–; Siedmiogrodu 82 50; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 –.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 998 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 242; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 628 – ; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zl. 1753; towarzystwa kolei żelaznej państwa 254 60; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty — – ; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. 183.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —.–; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.-; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 517.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. 345.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zl. –.–; na 6 lat po 5% za 100 zł. 99.75; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 91.35.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 87; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. –.—

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 101.60; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.–; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiace: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 85.95. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86.05. Genua za 100 lirów piemonckich — –. Hamburg za 100 marko banko 76.25. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 101.50. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 99 60. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 40.45. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.–.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 14 68. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich 8.31. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4.77, — dukaty ces. pełnej wagi —.–, korony 13.83. półkorony —.

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności
z dniem 31. grudnia 1858.

Stan czynny.

Gotowizna	złr.	40.035	kr. —	den. —				
Papiery publiczne: a) nieulegające kursowi i płatne za okazaniem . . .	„	30.000	„ —	„ —				
Papiery publiczne: b) „ „ z terminem najdłuższym sześciu miesięcy . . .	„	223.826	„ 15	„ —				
Papiery publiczne: c) sprzedajne po kursie . . .	„	194.690	„ 25	„ 3				
Zastawy: kwoty udzielone na papiery i monety z terminem najdłuższym dni 90 . . .	„	420.448	„ —	„ —				
Weksle: których termina nie nadeszły „ „ „ „ . . .	„	118.670	„ —	„ —				
Pożyczki hypot.: a) ziemskie . . .	„	1,777.356	„ 16	„ —				
Pożyczki hypot.: b) miejskie . . .	„	738.121	„ 37	„ —				
Rachunek różnych osób: drobne należytości i niedobory . . .	„	1633	„ 14	„ 2				
Zapasy	„	3888	„ 29	„ —				
Prowizye zalegle u stron rozmaitych . . .					złr.	4724	„ 47	„ 3

Stan bierny.

Wkładki na książeczki: było z końcem zeszłego miesiąca . . .		złr. 3,259.219 kr. 52 d. 3						
w m. b. włożyło 415 stron . . złr. 45.150 kr. 14 d. 1		5 092 kr. 48 d. 3						
„ „ „ wypłacono 319 stronom „ 40.057 „ 25 „ 2		3,264.312 kr. 41 d. 2						
Narosły prowizyami niepodniesionemi . . .		złr. 60.888 kr. 19 d. 3			złr.	3,325.201	kr. 1	den. 1
Zakłady publiczne na rachunkach ciągłych mają . . .						2531	„ 58	„ 1
Fundusz rezerwowy (majątek własny zakładu) . . .						194.690	„ 25	„ 3
Prowizye uzyskane przez majątek zakładu . . .						8578	„ 21	„ 1
Zysk czysty wyprowadzony przy zamknięciu rocznem . . .						12.943	„ 12	„ 2
Ogóły	złr.	3,548.669	kr. 46	den. 3	złr.	3,548.669	kr. 46	den. 3

Lwów, dnia 31. grudnia 1858.

Od Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

KRONIKA.

Przed kilkoma dniami zjechał do Lwowa p. Karol Bichlemann z Panoramą stereoskopową o aparatach dyaletycznych i z Mikroskopem zwanym Hydro-Oxygen-Mikroskop, powiększającym 3 miliony razy. Osobliwości te są do widzenia w domu Beisera pod „Białym niedźwiedziem“ przy ulicy Karola Ludwika, a mianowicie Panorama codziennie od 10. godziny zrana do 5. wieczorem, a Mikroskop tylko w niedzielę, w poniedziałek, we czwartek i w sobotę od 7. godziny wieczorem.

Trzecia lista składek z wykupna kart uwalniających od powinszowań nowego roku 1859:

Złożyli pp. Hrabia Cavriani, c. k. szambelan i radca namiestnictwa 2 zł. 10 c, Kerka, c. k. radca namiestnictwa 1 zł. 5 c., Dr. Czerkawski, c. k. radca szkolny 1 zł. 5 c., Bobowski, c. k. sekretarz namiestnictwa 1 zł. 5 c., Kościcki, dyrektor c. k. urzędów pomocniczych namiestnictwa 1 zł. 5 c., pp. urzędnicy c. k. namiestnictwa: Pilarski 1 zł. 5 c, Dulewski 1 zł. 5 c., Ujejski 2 zł. 10 c, Heinrich 1 zł. 5 c., Zastyrzec 20 c, dalej pp.: Wiktor Gumowski 5 zł. 27 c., Dr. Czermak 1 zł. 5 c., Fryderyk Hausner 5 zł. 5 c., August Schumann 2 zł. 10 c., pani Bony 2 zł. 10 c., Sattor, c. k. pensyonowany major 1 zł. 5 c., Jarosiewicz 1 zł. 5 c., Winnicki 24 c., Antoni Iskierski 24 c., pani Hasiewicz 20 c., hrabina Mniszkowa 5 zł. 25 c., Grabowski 1 zł. 5 c., Hefern 2 zł. 10 c., Eminowicz, c. k. radca wyższego sądu krajowego 1 zł. 5 c., Ell 1 zł. 5 c., Mitnacht 20 c., Czajka 20 c., Hauer 50 c., Hauspfotte 2 zł. 10 c., Dr Dobsch, c. k. nadlekarz sztabowy 2 zł., Herdliczka, pensyonowany c. k. nadinżynier 1 zł. 5 c., pani Scheibenreiter 1 zł. 5., Januszowski 30 c., pani Schlager 50 c., Pokorny 1 zł. 5 c., Ignacy Ressig, dyrektor powszechnego szpitalu 2 zł., Kremser 30 c., N. N. 30 c., pani Kratter 1 zł. 5 c., Konczey 1 zł. 5 c., Krzysztof Ressig, c. k nadinżynier 1 zł., Haan 1 zł. 5 c., Dr. J. Braun 34 c., Reihn 2 zł. 5 c, Tadeusz Turkuł 2 zł. 10 c, pani Kownacka 3 zł. 15 c., pani Nowosielska 1 zl. 5 c., pani Papara 1 zł. 5 c., Czermak 1 zł. Balko 1 zł. 5 c., Zwergel 1 zł. 5 c., pani Stockhammer 1 zł,. Klimek 68 c., Franciszek Schumann 2 zł., pani Alzner 2 zł. 10 c., Konczik 1 zł. 5 c., Lebowski 1 zł. 5 c., Seemann 20 c., Rużycki 20 c., pani Joanna Schumann 1 zł. 5 c., Mentschikoff 60 c., i pewien nieznajomy z Chodorowa 25 c., razem 78 zł. 55 c., do tego suma drugiej listy 114 zł. 42 c., razem 192 zł. 97 c., waluty austryackiej.

— (Banknot zjadł pies.) W Bernie wydarzył się temi dniami nieprzyjemny dla pewnego domu zamożniejszego wypadek, że pies połknął banknot na 500 franków. Pies domowy zajadał właśnie swą strawę, gdy w tem zaniósł mu powiew wiatru banknot do misy. Zabito go wprawdzie niezwłocznie lecz z banknota nie było już i śladu.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.